

PSYCHIATRICKÁ LIEČEBŇA SUČANY

ul. Hradiská 23, 038 52 Sučany

Kontakt: Vrátnica, spojovateľka: +421 43 429 32 02-7

e-mail: plsucany@plsucany.sk

VNÚTORNÝ PORIADOK **PSYCHIATRICKEJ LIEČEBNE SUČANY**

Vnútny poriadok je vypracovaný v zmysle zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a vyhlášky MZ SR č. 143/2023 Z. z. o obsahových náležitostiach vnútorného poriadku v zdravotníckom zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti v odbornom zameraní psychiatria a v odbornom zameraní detská psychiatria.

Vnútny poriadok upravuje spôsob výkonu práv, obmedzení a povinností osoby hospitalizovanej v Psychiatrickej liečebni Sučany, resp. zákonných zástupcov, príbuzných, určuje základné pravidlá spolužitia pacientov a iných osôb pohybujúcich sa v priestoroch liečebne.

Vnútny poriadok je pacientom k dispozícii na im prístupnom mieste na informačných tabuliach na každom oddelení, ambulancii, vo vstupnom priestore vrátnice aj na internetovej stránke Psychiatrickej liečebne Sučany a prístupňuje sa aj na požiadanie.

Článok 1.

Základná charakteristika zdravotníckeho zariadenia

Psychiatrická liečebňa Sučany (ďalej len „PL Sučany“), so sídlom v Sučanoch, ul. Hradiská 23, IČO 17335612, bola zriadená zriaďovacou listinou Ministerstva zdravotníctva SR č.3724 /1991-A/V-5 dňa 1.1.1992, ako príspevková organizácia s právnou subjektivitou.

Predmetom činnosti PL Sučany je poskytovanie špecializovanej ústavnej a ambulantnej psychiatrickej zdravotnej starostlivosti dospelým pacientom s psychickými poruchami, vrátane výkonu ochrannej psychiatrickej a protialkoholickéj liečby.

Zdravotnícke zariadenie je organizačne členené na:

- úsek riaditeľ'a,
- úsek liečebno – preventívnej starostlivosti,
- úsek ošetrovateľ'skej starostlivosti,
- úsek ekonomický.

Ústavná zdravotná starostlivosť je poskytovaná na piatich oddeleniach s celkovou kapacitou 182 lôžok. Súčasťou zdravotníckeho zariadenia je aj psychiatrická ambulancia, oddelenie klinickej psychológie, oddelenie rehabilitácie a resocializácie, oddelenie liečebnej výživy, laboratórium, oddelenie sociálnej starostlivosti, oddelenie technicko-prevádzkové.

Lôžkové oddelenia primariátu A

- **A2 - mužské oddelenie (38 lôžok)**

Oddelenie zabezpečuje ústavnú psychiatrickú zdravotnú starostlivosť mužským pacientom s nižšou úrovňou fungovania. Liečba zahŕňa komplexnú psychiatrickú diagnostiku, farmakoterapiu,

individuálne a skupinové terapeutické intervencie, rehabilitačné a resocializačné aktivity v rozsahu zodpovedajúcom zdravotnému stavu pacientov. Oddelenie poskytuje liečbu celého spektra psychiatrických porúch, najmä reaktívnych stavov, depresívnych porúch, neuróz, psychotických porúch rôznej etiológie, ako aj starostlivosť o gerontopsychiatrických pacientov.

- **A3 - uzatvorené oddelenie (30 lôžok)**

Oddelenie je uzatvorené, zmiešané, určené pre pacientov so závažnejšími duševnými poruchami, vyžadujúcimi poskytovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti v režime uzatvoreného oddelenia.

- **B2 - oddelenie ochranných liečení (38 lôžok)**

Oddelenie zabezpečuje výkon ústavnej ochrannej psychiatrickej liečby pacientov na základe právoplatného rozhodnutia súdu. Liečba zahŕňa psychiatrickú diagnostiku, farmakoterapiu, terapeutické a resocializačné postupy realizované v súlade s účelom ochrannej liečby a platnou legislatívou.

Lôžkové oddelenia primariátu B

- **A1 - zmiešané oddelenie (38 lôžok)**

Oddelenie zabezpečuje liečbu psychických porúch zapríčinených požívaním psychoaktívnych látok, prevažne alkoholu, výkon ústavnej ochrannej protialkoholickéj liečby, ústavnú psychiatrickú zdravotnú starostlivosť mužov s vyššou úrovňou fungovania.

Liečba zahŕňa komplexnú psychiatrickú diagnostiku, farmakoterapiu, individuálne a skupinové terapeutické intervencie, rehabilitačné a resocializačné aktivity v rozsahu zodpovedajúcom zdravotnému stavu pacientov; oddelenie poskytuje liečbu celého spektra psychiatrických porúch, najmä reaktívnych stavov, depresívnych porúch, neuróz, psychotických porúch rôznej etiológie.

- **B3 - ženské oddelenie (38 lôžok)**

Oddelenie zabezpečuje ústavnú psychiatrickú zdravotnú starostlivosť ženám. Poskytuje liečbu celého spektra psychiatrických porúch, najmä reaktívnych stavov, depresívnych porúch, neuróz, psychotických porúch rôznej etiológie a taktiež liečbu gerontopsychiatrických pacientiek.

Liečba zahŕňa komplexnú psychiatrickú diagnostiku, farmakoterapiu, individuálne a skupinové terapeutické intervencie, rehabilitačné a resocializačné aktivity v rozsahu zodpovedajúcom zdravotnému stavu pacientiek.

V našom zdravotníckom zariadení kladieme dôraz na individuálny prístup ku každému pacientovi, rešpektovanie jeho dôstojnosti a ľudských práv. Naším cieľom je vytvoriť bezpečné a podporné prostredie, kde pacienti môžu nájsť nielen odbornú pomoc, ale aj pochopenie a nádej. Liečba prebieha v úzkej spolupráci s pacientom, jeho rodinou a naším multidisciplinárnym tímom, ktorý tvoria psychiatri, psychológovia, sestry, sociálni pracovníci, terapeutickí špecialisti a ďalší odborníci. Pracujeme s modernými diagnostickými a terapeutickými prístupmi, pričom sa snažíme podporiť zotavenie, zlepšenie kvality života a návrat pacientov do ich prirodzeného prostredia.

Článok 2.

Prijatie pacienta do zdravotníckeho zariadenia

Prijatie pacienta na hospitalizáciu sa realizuje v príjmovej ambulancii, v niektorých prípadoch aj priamo na oddelení.

Pacient má pri prijatí právo vyjadriť písomne súhlas/nesúhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti.

- **Hospitalizácia na základe informovaného súhlasu s hospitalizáciou a liečbou**

Pacient je prijatý na hospitalizáciu po tom, čo bol lekárom primeraným spôsobom a zrozumiteľne poučený o svojom zdravotnom stave, navrhovaných diagnostických a liečebných postupoch, ako aj o možných rizikách a alternatívach liečby. Na základe tohto poučenia poskytne **informovaný súhlas s hospitalizáciou**.

- **Hospitalizácia bez informovaného súhlasu – nedobrovoľná hospitalizácia (Príloha 1)**

Pacient môže byť prijatý na hospitalizáciu aj bez jeho informovaného súhlasu, ak sú na to splnené zákonné podmienky; ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

V tomto prípade je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti povinný bezodkladne informovať miestne príslušný súd a to podaním návrhu na konanie vo veci prípustnosti prevzatia alebo držania v zdravotníckom zariadení.

Miestne príslušný súd do 5 dní od prevzatia osoby do zdravotníckeho zariadenia vykoná úkony k tomu, aby rozhodol o prípustnosti prevzatia pacienta na hospitalizáciu bez informovaného súhlasu.

Do rozhodnutia súdu môžeme poskytovať pacientovi len nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť, ktorá je bezprostredne potrebná na záchranu života alebo zdravia pacienta.

- **Hospitalizácia pacienta na základe predbežného príkazu na umiestnenie osoby do zdravotníckeho zariadenia**

Pri prijatí osoby na základe predbežného príkazu, ktorý je vydaný súdom, sa nevyžaduje informovaný súhlas. Predbežný príkaz má platnosť 3 mesiace. Súd môže predĺžiť platnosť predbežného príkazu vždy najviac o ďalšie 2 mesiace, inak musí byť pacient bezodkladne prepustený.

- **Súdom nariadená liečba (psychiatrická alebo protialkoholická)**

Pri prijatí osoby, ktorej liečbu nariadil súd sa nevyžaduje informovaný súhlas s hospitalizáciou a liečbou.

Pri prijatí je pacient oboznámený s vnútorným poriadkom, poučený o svojich právach a povinnostiach, oboznámený s liečebným režimom oddelenia.

V prípade, ak bol pacient do PL Sučany prijatý v stave, v ktorom toto oboznámenie nebolo možné realizovať a pacient mu nebol schopný z objektívnych príčin plne porozumieť, je oboznámený o vnútornom poriadku až v čase, keď je mu schopný porozumieť.

- Zdravotnícky pracovník oboznámi pacienta s priestormi a režimom oddelenia.
- Pokiaľ tomu nebránia závažné hygienické dôvody, pacient môže používať vlastné oblečenie, obuv a spodnú bielizeň.
- Ak pacient nemá k dispozícii vlastné oblečenie, je možné zapožičanie zo strany zdravotníckeho zariadenia. Pri ukončení liečby zapožičané oblečenie alebo pomôcky pacient odovzdá zdravotníckemu pracovníkovi na oddelení.
- Pri prijatí na oddelenie pacient informuje zdravotníckeho pracovníka o všetkých osobných veciach, ktoré má so sebou, aby bolo možné posúdiť, ktoré veci si môže nechať u seba. Toto opatrenie je potrebné z dôvodu bezpečnosti.
- Osobné veci má pacient uložené v izbe v nočnom stolíku a uzamykateľnej skrini, príp. uzamykateľnej miestnosti.
- Pri prijatí na hospitalizáciu sú pacientovi odobraté všetky nebezpečné predmety, ktorými by mohlo dôjsť k poraneniu (nože, žiletky, holiace potreby, sklenené predmety, nožnice, zbrane, atď..) a chemické látky škodlivého, či sporného zloženia, alkohol, lieky (v akejkoľvek forme napr. masti, kvapky, atď.), hygienické prípravky s obsahom alkoholu.

- Finančné prostriedky, doklady, bankomatové karty a iné ceniny doporučujeme pacientovi odovzdať zdravotníckemu pracovníkovi, ktorý ich zapíše a uloží do centrálného depozitu.
Psychiatrická liečebňa Sučany nenesie zodpovednosť za škodu na veciach, cennostiach alebo finančnej hotovosti, ktorú si pacient ponechá u seba.
- Zdravotnícky pracovník zabezpečí uloženie všetkých osobných vecí a cenností pacienta a vystaví potvrdenie o prevzatých veciach do úschovy. Všetky veci budú odovzdané pacientovi pri ukončení hospitalizácie.

Článok 3.

Denný režim pacienta

Denný režim je súčasťou liečby. Na oddeleniach sú k dispozícii rozvrhy denných aktivít v rámci týždenného terapeutického režimu. Obsahujú čas vstávania, raňajok, obeda, večere, časy denných vizít, jednotlivých terapeutických a skupinových aktivít, návštev, podávania liečby, podávania cigariet pacientom fajčiarom (ktorí majú uložené nikotínové výrobky v ambulancii), voľného času a večierky. Individuálne odchýlky sú možné podľa zdravotného stavu pacienta.

- Rešpektovanie súkromia ostatných pacientov je nevyhnutnou súčasťou dobrých vzťahov na oddelení a napomáha liečebnému procesu. Pacient nesmie rušiť ostatných nadmerným hlukom a musí rešpektovať nočný klud.
- Bežné upratovanie svojho okolia, poriadok na izbe, čistotu postele, nočného stolíka a poriadok vo svojich osobných veciach si pacienti zabezpečujú sami. Zdravotnícky pracovník kontroluje úroveň dodržiavania bežnej osobnej hygieny, poriadku vo veciach a v nočnom stolíku, všetko s úctou k súkromiu pacienta.
- Pacienti dodržiavajú hygienický režim, rannú a večernú toaletu v kúpeľni. Holiace potreby, parfumy, pomôcky na manikúru, pedikúru sa odkladajú na oddelení v určenej miestnosti, v prípade potreby použitia ich pacient môže použiť pod dohľadom zdravotníckeho pracovníka.
- Na oddeleniach sa vykonáva pravidelné denné upratovanie. Pacienti udržiavajú čistotu na izbách, chodbách, toaletách, kúpeľniach a v celom areáli liečebne a rešpektujú triedenie odpadu; odpadky vhadzujú len do zberných nádob na to určených.
- Všetky veci prinesené návštevou sú pre bezpečnosť pacienta a okolia skontrolované zdravotníckym pracovníkom. Nevhodné veci sú pacientovi odobraté a uložené na oddelení, príp. vrátené príbuzným. Nevhodné sú predmety alebo zariadenia, ktoré môžu zhoršovať zdravotný stav pacienta, narušiť jeho správanie a spoluprácu alebo ktorými by mohol on alebo niekto iný potenciálne ublížiť sebe alebo niekomu inému.
- Televízne prijímače sa nachádzajú na každom oddelení vo vyhradených priestoroch. Televízny program je možné sledovať do 22:00 hod.

Pacientom sa nedovoľuje (z dôvodu ochrany seba a ostatných pacientov):

- prechovávať u seba nebezpečné predmety, zbrane, chemikálie, veci hygienicky škodlivé alebo vzbudzujúce odpor, pomôcky na manikúru, pedikúru, parfumy, sklenené predmety, holiace potreby, opasky, šnúry, elektrické káble, šnúry, predlžovacie káble,
- zapalovať sviečky na izbách a v spoločných priestoroch,
- zakladať oheň v záhrade,
- požívať a predávať alkoholické nápoje, omamné a návykové látky alebo ich prinášať do liečebne,
- realizovať akékoľvek zvukové, či obrazové záznamy prostredníctvom mobilných telefónov, resp. iných zariadení,
- hrať hazardné hry (hry o peniaze, lotérie, tipovanie),
- kupčiť s cigaretami, oblečením a inými osobnými vecami medzi pacientmi navzájom.

Stravovanie

- Pacientovi sa poskytuje strava ako súčasť ústavnej zdravotnej starostlivosti.
- Strava sa poskytuje bezplatne počas celej doby hospitalizácie.
- Pacient má právo na stravu zodpovedajúcu jeho zdravotnému stavu, podľa lekárom určenej diéty, hygienicky nezávadnú a nutrične vyváženú.
- Druh diéty určuje ošetrojúci lekár. Pacient je povinný dodržiavať stanovený diétny režim.
- Stravovanie môže byť dočasne obmedzené alebo upravené, ak to vyžaduje zdravotný stav pacienta.
- Donáška vlastnej stravy je možná len so súhlasom ošetrojúceho zdravotníckeho pracovníka a za dodržania hygienických pravidiel zariadenia.
- PL Sučany sa v rámci svojich prevádzkových možností snaží prihliadať aj na náboženské alebo etické požiadavky pacienta, pokiaľ nie sú v rozpore s liečebným režimom.
- V jedálni je k dispozícii jedálny lístok s označením prítomnosti alergénov v potravinách.
- Zdravotnícki pracovníci sú oprávnení kontrolovať množstvo, kvalitu a zdravotnú nezávadnosť potravín, ktoré pacient nakupuje v bufete, či získa od návštev a posúdiť ich vhodnosť v súlade s určenou diétou pacienta. Potraviny, po konzumácii ktorých by mohlo dôjsť k ohrozeniu zdravia, sú oprávnení pacientovi primeraným spôsobom vyradiť.
- Nie je dovolené skladovať vlastné potraviny podliehajúce skaze v izbách, na oknách a iných priestoroch oddelenia. Potraviny na požiadanie personál označí a uskladní v chladničke na oddelení.

Priepustky a vychádzky

- Priepustky a vychádzky závisia od **typu hospitalizácie, aktuálneho stavu pacienta a rozhodnutia ošetrojúceho lekára.**
- Z dôvodu bezpečnosti musia mať zdravotnícki pracovníci prehľad o pohybe pacientov. Opustenie areálu liečebne je viazané buď na prítomnosť člena terapeutického tímu (konziliárne vyšetrenia, spoločné vychádzky, kultúrne podujatia, sociálne záležitosti, ...) alebo udelenia individuálnej vychádzky, priepustky, ktorú povoľuje ošetrojúci lekár.

Priepustky

- Ošetrojúci lekár alebo primár oddelenia môže pacientovi po zlepšení zdravotného stavu povoliť terapeutickú priepustku, zvyčajne aj po dohode s príbuznými.
- Dĺžka trvania priepustky je maximálne 3 dni za mesiac.
- Počas priepustky užíva pacient ordinovanú terapiu podľa rozpisu lekára. Nesmie požívať alkoholické nápoje a iné omamné látky.
- Pacienti so súdom nariadenou ochrannou liečbou majú obmedzenú možnosť udelenia priepustky a vychádzky.

Vychádzky

- V prípade odôvodnenej potreby, ale v závislosti od zdravotného stavu, môže ošetrojúci lekár udeliť pacientovi na niekoľko hodín vychádzku mimo areálu liečebne.
- **Svojevoľné opustenie areálu liečebne nie je povolené**, neprítomnosť pacienta hlási lekár príslušnému oddeleniu policajného zboru.

Fajčenie

- Fajčenie je povolené len vo vyhradených vonkajších priestoroch počas dňa.
- Na uzatvorenom oddelení je fajčenie časovo obmedzené.

Článok 4.

Liečebný režim

- Ošetrojúci lekár spolu s liečebným tímom vypracuje individuálny liečebný plán, ktorý sa pravidelne prehodnocuje. Každý pacient je oboznámený so svojím zdravotným stavom a plánom diagnostických a liečebných výkonov a má právo sa k tomu vyjadriť a teda nesie spoluzodpovednosť na jeho zostavení a dodržiavaní, ak to jeho zdravotný stav umožňuje.
 - Pacient má počas hospitalizácie dodržiavať liečebný režim, aby bola liečba účinná, bezpečná a zmysluplná.
 - Liečebnú starostlivosť zabezpečuje kolektív zdravotníckych pracovníkov pod vedením primára, ktorý určuje a riadi liečebný postup vedený ošetrojúcim lekárom, psychológom a ďalšími členmi liečebného tímu.
 - Ošetrovateľský tím na oddelení je vedený vedúcou sestrou oddelenia, bezprostrednú starostlivosť zabezpečuje sestra, praktická sestra-asistent, sanitár.
 - V priebehu hospitalizácie pacient užíva výhradne lieky ordinované lekárom, prípadne lieky dennej potreby, ktoré si so sebou priniesol pri nástupe do zdravotníckeho zariadenia a lekár je o ich užívaní informovaný. Pacientovi sú lieky podávané pod dozorom sestry.
 - Pacient informuje zdravotníckych pracovníkov aj o požiadavke užívať voľno predajné liečivá, vitamíny, minerálne a rastlinné doplnky, ktoré si sám hradí. S otázkami ohľadom liekov sa môže pacient obrátiť na ošetrojúceho lekára.
 - V čase vizít a iných liečebných aktivít sa pacient zdržiava na oddelení, pokiaľ nie je z liečebných alebo diagnostických dôvodov mimo oddelenia. Pri vizite sa terapeutický tím informuje o zdravotnom stave pacienta, o účinnosti liečby a preto je vizita vhodnou príležitosťou, aby sa pacient zveril so svojimi problémami.
 - Dôležitou súčasťou liečebného programu je tiež lekárom ordinovaná a ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi riadená psychiatrická rehabilitácia, resocializácia a ostatné aktivity na oddelení aj mimo neho.
 - Zaradenie do skupinových aktivít a terapie indikuje ošetrojúci lekár po dohode s ostatnými členmi tímu. Požiadat' o zaradenie do skupinových alebo individuálnych terapií môže aj samotný pacient. Pri vstupnom psychologickom pohovore vyberie psychológ spolu s pacientom vhodný typ skupiny. Zaradenie do skupiny sa môže po čase meniť a to na základe požiadaviek pacienta alebo návrhu ošetrojúceho lekára.
- Skupinové terapie prebiehajú na Oddelení klinickej psychológie a Oddelení rehabilitácie a resocializácie v pracovných dňoch od 9:00 do 15:00 hod. podľa rozvrhov, ktoré sú dostupné na nástenke na každom oddelení a na oddelení rehabilitácia a resocializácie.
- Aktivity v rámci skupín sú cielene zamerané na podporu doliečovania a upevňovanie duševného zdravia. Bližšie informácie o jednotlivých skupinách, ich cieľoch a náplni pacient obdrží pri vstupnom pohovore formou informačného letáku a má ich k dispozícii aj na nástenke na každom oddelení.

Článok 5.

Poskytovanie informácií o zdravotnom stave

Pacient má právo na informácie o svojom zdravotnom stave, diagnóze, povahe ochorenia, navrhovanej liečbe, možných rizikách a prínosoch, alternatívach liečby, o následkoch odmietnutia liečby; ak to umožňuje jeho zdravotný stav.

Lekár môže informácie primerane obmedziť len vtedy, ak by ich poskytnutie vážne zhoršilo psychický stav pacienta, toto rozhodnutie musí odborne zdôvodniť a zdokumentovať.

Pacient má právo nahliadať do svojej zdravotnej dokumentácie, urobiť si výpisky alebo kópie, príp. splnomocniť inú osobu. Toto právo vyplýva zo zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti,

ktorý upravuje vedenie a sprístupňovanie zdravotnej dokumentácie. Lekár môže pacientovi odmietnuť nahliadnutie do zdravotnej dokumentácie, ak by negatívne ovplyvnilo liečbu.

Poskytovanie informácií iným osobám

- Informácie o zdravotnom stave pacienta možno iným osobám poskytnúť len so súhlasom pacienta alebo na zákonnom základe.
- Informácie o zdravotnom stave pacienta podáva len lekár a len oprávneným osobám, ktorých mená sú zapísané v zdravotnej dokumentácii ako mená kontaktných osôb.
- Pacient má možnosť určiť osobu, ktorej sa môžu poskytnúť informácie o jeho zdravotnom stave a v akom rozsahu. Takisto má právo určiť osobu, ktorej sa informácie poskytnúť nemôžu.
- Vzhľadom k ochrane osobných údajov sa informácie nepodávajú prostredníctvom telefónu. Pohovor s lekárom je možný po predchádzajúcom telefonickom dohovore.

Článok 6.

Prepustenie pacienta

Pacient môže byť prepustený z ústavnej psychiatrickej starostlivosti

- keď pominú dôvody hospitalizácie,
- pri preložení do iného zariadenia ústavnej starostlivosti,
- na vlastnú žiadosť alebo na žiadosť zákonného zástupcu, ak aj napriek náležitému poučeniu odmieta ústavnú starostlivosť; ak nejde o ústavnú starostlivosť uloženú súdom alebo o ústavnú starostlivosť, o ktorej zákonnosti rozhoduje súd,
- na základe rozhodnutia súdu o ukončení ochranného liečenia alebo zmeny formy liečenia (napr. z ústavnej na ambulantnú).

O prepustení z ústavnej liečby rozhodne lekár po odbornom posúdení stavu pacienta a dohode s pacientom, resp. opatrovníkom, príbuzným pacienta.

Lekár pri prepustení poučí pacienta o ďalšej liečbe a liečebnom režime, o liekoch, o rizikách nedodržiavania liečby, odporučí následnú starostlivosť. Informácie musia byť zrozumiteľné a primerané zdravotnému stavu pacienta.

Pacientovi sú vydané lieky na 3 dni, prepúšťacie správy, dokumentácia, ako aj veci, doklady a cenné predmety, ktoré odovzdal pri prijatí.

Lekár vystaví elektronicky predpis liekov na mesiac.

Pred ukončením liečby je pacient povinný vyrovnať finančné podlžnosti za platené služby.

Článok 7.

Kontakt s vonkajším prostredím

Telefonický kontakt

- Telefonický kontakt je možný denne v určenom čase prostredníctvom vlastného mobilného zariadenia, pokiaľ to umožňuje zdravotný stav pacienta. Pacienti majú možnosť prijímať telefonické hovory aj z telefónneho automatu umiestneného pri bufete.
- Na uzatvorenom oddelení je k dispozícii pacientom aj mobilný telefón, na ktorý môžu prijímať v súkromí denne telefonické hovory.
- Pri požiadavke pacienta na elektronickú komunikáciu je možnosť využiť PC v určenej miestnosti.

Návštevy pacientov

- Návštevy sú možné len vo vyhradených priestoroch liečebne.
- Návštevne hodiny v liečebni:

denne: od 13:00 hod. – 17:00 hod.

na uzatvorenom oddelení: od 13:00 hod. – 16:00 hod. po vopred dohodnutom telefonickom dohovore na presne stanovený čas s dĺžkou návštevy maximálne 30 minút.

- Návšteva mimo návštevnych hodín je možná len s vedomím a povolením lekára.
- Deti do veku 15 rokov majú povolené návštevy vo vyhradenom priestore liečebne za určených podmienok.
- Lekár po posúdení zdravotného stavu pacienta môže návštevu obmedziť alebo zakázať.
- Zákaz návštev môže udeliť lekár aj osobám rušivým svojím správaním (napr. návštevníkom agresívnym, s náboženskou a politickou agitáciou, pod vplyvom alkoholu, atď. ...).
- Návštevu pri lôžku pacienta môže povoliť lekár.
- V dobe zákazu návštev môže zamestnanec vrátnice alebo zdravotnícky pracovník prevziať prinesené veci pre pacienta.
- Návštevy pacientov sa musia správať slušne, s ohľadom na iných pacientov, nepoškodzovať zariadenie a inventár liečebne, dodržiavať zákaz fajčenia.
- Zdravotnícki pracovníci sú oprávnení kontrolovať veci, ktoré boli prinesené návštevou.
- **Je neprípustné donášať pacientom do liečebne psychoaktívne látky, lieky vytvárajúce závislosť, nápoje obsahujúce kofeín, kolové nápoje, energetické nápoje, alkoholické nápoje ale aj nealkoholické (ochutené aj neochutené) pivo, potraviny s rumovou esenciou alebo mentolovou príchuťou, ani potraviny v sklenenom obale a ostré predmety.**
- **Návštevám je zakázané realizovať v priestoroch liečebne akékoľvek zvukové, či obrazové záznamy!**
- Každú návštevu prichádzajúcu za pacientom pracovník vrátnice eviduje a ohlásí službukonajúcej sestre na oddelení.

Korešpondencia

Pacient má právo na prijímanie a odosielanie listových zásielok. Pri čítaní a písaní listov je rešpektované jeho právo na súkromie. Pri odosielaní listových zásielok je zachované listové tajomstvo. Doporučenú zásielku môže pacient odoslať prostredníctvom pracovníčky pokladne liečebne.

Článok 8.

Zabezpečenie duchovných služieb

- Duchovná služba prebieha každú stredu v čase od 14:30 do 16:00 v miestnosti pre bohoslužby.
- Bohoslužby sa konajú každú druhú stredu v mesiaci. Ďalšie stredy sú venované rozhovorom, čítaniu, modlitbám a spoločne strávenému času.
- Duchovnú službu zabezpečujú rímskokatolícki a evanjelickí kňazi a dobrovoľníci.

Článok 9.

Služby platené pacientom a výška úhrad

V PL Sučany sú pacientom poskytované aj služby, ktoré nie sú uhrádzané z verejného zdravotného poistenia:

- pranie súkromného odevu,
- oprava a úprava súkromného odevu,
- prevoz pacienta v prípade potreby vybavenia súkromných záležitostí.

Informácie o výške úhrad sú dostupné na každom oddelení liečebne. Pacient uhradí poskytnutú službu v pokladni. Pacientovi je o úhrade vystavený pokladničný doklad.

Ostatné služby platené pacientom

- **Dámske a pánske kaderníctvo** - podľa otváracích hodín, prípadne po dohovore s kaderničkou. Poplatok podľa cenníka.
- **Pedikúra** - 1x za mesiac, po dohode s vedúcou sestrou oddelenia možná aj častejšie. Poplatok podľa cenníka.

Článok 10.

Vybavovanie sťažností

- Pacient má zákonné právo podať sťažnosť na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, jeho personál alebo postupy. Sťažnosť môže podať osobne, písomne, elektronicky alebo prostredníctvom splnomocnenej osoby. Sťažnosť musí obsahovať údaje, ktoré umožnia jej riadne prešetrenie a zároveň musí byť jasné, voči čomu má pacient výhrady a čo očakáva.
- V sťažnosti má byť uvedené meno, priezvisko, adresa, kontakt; pri elektronickej sťažnosti e-mail alebo telefón, oddelenie, ktorého sa sťažnosť týka, opis udalosti - čo sa stalo, kedy, kde, kto bol prítomný, ako to prebehlo a konkrétne výhrady - čo pacient považuje za nesprávne, neprofesionálne alebo porušujúce jeho práva.
- Písomnú sťažnosť je možné vhodiť do schránky umiestnenej pri telefónnom automate, na oddeleniach alebo osobne odovzdať vedúcej sestre na oddelení. Na schránkach sú uvedené kontaktné údaje, kde môže pacient sťažnosť poslať.
- PL Sučany musí sťažnosť evidovať, prešetriť a písomne odpovedať.

Pripomienky a prípadné návrhy na úroveň poskytnutej zdravotnej starostlivosti majú možnosť vyjadriť pacienti aj príbuzní pacientov osobne, ako aj prostredníctvom dotazníka spokojnosti umiestneného na prístupnom mieste na každom oddelení aj na vrátnici.

Článok 11.

Hospitalizácia pacienta so súdom nariadenou liečbou

Druhy ochranného liečenia

V Psychiatrickej liečebni Sučany sa vykonávajú dva druhy ochranného liečenia v ústavnej forme:

- **Ochranné psychiatrické liečenie (OPL)**, ktoré sa zameriava na liečbu duševných porúch u mužov, najmä psychotických, afektívnych, porúch osobnosti a iných stavov, ktoré mali súvis s trestnou činnosťou. Liečenie prebieha na oddelení B2.
- **Ochranné protialkoholické liečenie (OPAL)**, ktoré sa zameriava na liečbu závislosti od alkoholu u mužov a žien, u ktorých bola súdom zistená súvislosť medzi závislosťou a páchaním trestnej činnosti. Liečenie prebieha na oddelení A1.

Zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná multidisciplinárnym tímom s cieľom dosiahnuť stabilizáciu psychického stavu pacienta a minimalizovať riziko opätovného spáchania trestnej činnosti.

Dĺžka trvania ochranného liečenia

Dĺžka trvania **ochranného psychiatrického liečenia** nie je vopred pevne určená. Ústavné ochranné psychiatrické liečenie trvá, kým sa nedosiahne jeho účel, ktorým je zlepšenie zdravotného stavu pacienta a zníženie rizika, že v dôsledku svojej duševnej poruchy alebo závislosti opätovne spácha trestnú činnosť.

Multidisciplinárny tím pravidelne posudzuje účel ďalšieho trvania liečenia. Ak dôjde k dosiahnutiu jeho účelu, zariadenie vypracuje návrh na zmenu formy ochranného liečenia a predloží ho súdu v súlade s príslušnými právnymi predpismi.

Dĺžka trvania **ochranného protialkoholického liečenia** je 3 mesiace od prijatia pacienta do PL Sučany. Ak pacient počas hospitalizácie nemôže ochranné liečenie z nejakého dôvodu vykonávať (napríklad choroba alebo preklad do iného zdravotníckeho zariadenia z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu), súd, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva, na verejnom zasadnutí na návrh zdravotníckeho zariadenia predĺži výkon ochranného liečenia najviac o tri mesiace. Návrh na predĺženie liečby sa musí podať aspoň desať pracovných dní pred uplynutím trojmesačnej doby výkonu ochranného liečenia a súd rozhodne do uplynutia trojmesačnej doby výkonu ochranného liečenia.

Spôsob výkonu ochranného liečenia

Výkon ochranného liečenia nariaďuje súd. Termín nástupu na ochranné liečenie určí súd po dohovore s PL Sučany podľa jej kapacitných možností a písomne vyzve pacienta k nástupu na výkon ochranného liečenia. Ak sa pacient na určený termín nedostaví, PL Sučany oznámi túto skutočnosť súdu, ktorý ochranné liečenie nariadil.

Pacienti s nariadeným ochranným liečením sú pri prijatí oboznámení o režime oddelenia, liečebnom postupe, právach a povinnostiach a aj o rizikách marenia úradného rozhodnutia pri porušení režimu.

Liečba je komplexná a obsahuje farmakologickú liečbu (ak je indikovaná), psychoterapiu, psychoedukáciu, režimové opatrenia, socioterapeutické intervencie a aktivity zamerané na prevenciu recidívy.

Denný režim zodpovedá štandardnému režimu oddelenia a môže byť doplnený o terapeutické aktivity prispôbené cieľu ochranného liečenia.

Pri ochrannom protialkoholickom liečení sa pravidelne vykonávajú kontroly abstinencie formou dychových alebo laboratórnych testov.

Liečbu zabezpečuje multidisciplinárny tím (psychiater, psychológ, sestry, sociálny pracovník a ďalší odborní pracovníci), ktorý priebežne vyhodnocuje stav pacienta a účinnosť liečby.

Bezpečnostný režim a pohyb pacientov v rámci zariadenia sa riadia všeobecnými pravidlami platnými pre všetkých hospitalizovaných pacientov, pričom sa zohľadňuje aj charakter nariadeného ochranného liečenia.

Liečenie prebieha v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, rozhodnutím súdu a internými pravidlami zariadenia.

Možnosti prehodnotenia spôsobu výkonu ochranného liečenia

Spôsob výkonu ochranného liečenia sa priebežne prehodnocuje počas vizít, odborných porád a konzultácií medzi členmi liečebného tímu. Tím zohľadňuje klinický stav pacienta, jeho správanie, úroveň spolupráce, dodržiavanie liečebného režimu a celkový terapeutický pokrok.

Na základe takéhoto komplexného zhodnotenia môže liečebný tím navrhnúť:

- zmenu formy výkonu ochranného liečenia (napr. z ústavnej na ambulantnú), alebo
- ukončenie liečenia, ak sa nedá dosiahnuť jeho účel.

Podanie návrhu na zmenu alebo ukončenie ochranného liečenia musí byť schválené primárom oddelenia, ktorý za výkon liečenia zodpovedá. Následne je ošetrovúcim lekárom vypracovaný návrh, ktorý sa predkladá miestne príslušnému súdu. Súd o návrhu rozhodne do 10 pracovných dní od jeho doručenia. Ak súd potrebuje k rozhodnutiu znalecký posudok, rozhodne do 10 dní od doručenia znaleckého posudku.

Možnosti a podmienky udelenia terapeutickej priepustky

Pacientovi v ústavnom ochrannom psychiatrickom liečení môže byť udelená terapeutická priepustka pri zohľadnení jeho zdravotného stavu a miery rizika.

O priepustke pacienta rozhoduje ošetrojúci lekár v spolupráci s liečebným tímom na základe posúdenia:

- doterajšieho priebehu liečby a celkového zdravotného stavu pacienta,
- spolupráce pacienta,
- sociálneho zázemia pacienta,
- absencie agresívneho alebo manipulatívneho správania,
- rizika recidívy alebo zneužitia priepustky.

Priepustka musí byť schválená lekárom so špecializáciou v odbore psychiatria a udeľuje sa na vopred určený čas a účel, napríklad: krátkodobé opustenie zariadenia na sociálne účely, návštevu rodiny a ako súčasť overovania schopnosti pacienta fungovať mimo ústavného prostredia.

Možnosti priepustky pacienta, ktorý vykonáva ochranné protialkoholické liečenie sú presne definované v režime tejto liečby a okrem zdravotného stavu pacienta zohľadňujú aj etapu liečby a podliehajú komunitným pravidlám.

Podmienkou udelenia priepustky je písomný záznam o priepustke v zdravotnej dokumentácii. Pacient je poučený o povinnostiach počas priepustky a o dôsledkoch ich nedodržania.

Postup pri prepustení z výkonu ochranného liečenia

O prepustení z výkonu ochranného liečenia rozhoduje miestne príslušný súd na základe návrhu zdravotníckeho zariadenia.

Po rozhodnutí súdu o zmene formy liečenia (napr. z ústavnej na ambulantnú) je pacient prepustený z ústavného zariadenia, ale naďalej podlieha súdnemu rozhodnutiu o povinnosti pokračovať v ambulantnej forme ochranného liečenia, prípadne aj podrobiť sa probačnému dohľadu.

Ak súd rozhodne o zrušení ochranného liečenia, pacient je definitívne prepustený bez ďalšej právne záväznej liečebnej povinnosti.

Pri prepustení je pacient poučený o ďalšom odporúčanom postupe a o povinnosti riadiť sa rozhodnutím súdu, ak liečenie pokračuje v ambulantnej forme.

Postup pri nedodržaní liečebného režimu, marení výkonu ochranného liečenia a trestnoprávnych dôsledkoch

Pacient, ktorému bolo súdom nariadené ochranné liečenie, je povinný dodržiavať liečebný režim, pokyny zdravotníckeho personálu a podmienky výkonu liečby.

Porušenie liečebného režimu môže zahŕňať najmä:

- odmietanie liečby alebo nespoluprácu,
- úmyselné narúšanie režimu oddelenia,
- konzumáciu alkoholu alebo iných návykových látok,
- neoprávnené opustenie zariadenia (útek),
- agresívne alebo manipulatívne správanie.

Takéto konanie sa dokumentuje v zdravotnej dokumentácii a závažné prípady sú predmetom hlásenia príslušnému súdu, ktorý liečenie nariadil. V prípade potreby sa informujú aj orgány činné v trestnom konaní.

Ak pacient úmyselne marí výkon ochranného liečenia, jeho konanie môže byť posudzované ako trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 347 Trestného zákona.

V prípade sústavného alebo závažného porušovania liečebného režimu môže zdravotnícke zariadenie navrhnúť súdu zmenu formy liečenia alebo iný zákonný postup (detenciu). Pacient je o povinnostiach a dôsledkoch porušovania režimu poučený.

Článok 12.

Zodpovednosť pacienta za škodu

Za škody vzniknuté na majetku PL Sučany, na majetku iných pacientov alebo zamestnancov, ktoré pacient úmyselne spôsobí, je povinný nahradiť poškodenému v plnej výške.

Pacient nenesie zodpovednosť za škodu, ak konal v dôsledku poruchy, ktorá vylučovala schopnosť ovládať jeho konanie.

Článok 13.

Povinnosti pacienta

Od každého pacienta, ktorý je schopný porozumieť obsahu vnútorného poriadku sa očakáva, že ho bude rešpektovať a správať sa podľa neho.

Pacient je povinný:

- dodržiavať vnútorný poriadok a liečebný režim,
- správať sa ohľaduplne k ostatným pacientom a personálu,
- nepoškodzovať majetok zariadenia,
- zdržať sa konania, ktoré by ohrozovalo zdravie alebo bezpečnosť.

Článok 14.

Porušenie vnútorného poriadku

Prípadné porušenie vnútorného poriadku sa s každým pacientom rieši individuálne podľa jeho zdravotného stavu a charakteru porušenia.

Za závažné porušenie vnútorného poriadku sa považuje najmä:

- požívanie alkoholických nápojov,
- užívanie a distribúcia omamných a psychotropných látok,
- fyzické útoky na zdravotníckych pracovníkov a pacientov, prípadne návštevníkov, hrubé slovné napádanie personálu a pacientov,
- správanie, ktoré vedie/môže viesť k ohrozeniu zdravia/života pacientov,
- útek,
- opakované porušovanie vnútorného poriadku,
- poškodzovanie majetku, krádež a vyvolanie verejného pohoršenia.

Nerešpektovanie pravidiel vnútorného poriadku môže viesť k ukončeniu hospitalizácie z disciplinárnych dôvodov.

Článok 15.

Domáce poriadky oddelení

Domáci poriadok oddelenia je vnútorný predpis zdravotníckeho zariadenia, ktorý upravuje pravidlá fungovania oddelenia, práva a povinnosti pacientov počas hospitalizácie a organizáciu každodenného režimu. Domáce poriadky oddelení sa mierne líšia.

Domáci poriadok je dostupný na každom oddelení. Je to záväzný dokument pre pacientov aj personál.

V Sučanoch, dňa 01.02.2026

Ing. Roman Kľučiarik
riaditeľ Psychiatrickej liečebne Sučany

Zoznam príloh:

Príloha 1 - Základné informácie o nedobrovoľnej hospitalizácii

Príloha 2 - Práva a povinnosti osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti

Príloha 3 - Práva pacienta v zdravotníckom zariadení ústavnej starostlivosti v odbornom zameraní psychiatria a detská psychiatria

Základné informácie o nedobrovoľnej hospitalizácii

Nedobrovoľná hospitalizácia – hospitalizácia bez súhlasu pacienta, je zákonná a potrebná možnosť v zdravotnej starostlivosti o pacientov trpiacich závažnými psychickými poruchami. Predstavuje krajnú možnosť, po ktorej zdravotnícki pracovníci siahajú až po vyčerpaní všetkých iných možností poskytnutia zdravotnej starostlivosti so súhlasom pacienta.

Nedobrovoľná hospitalizácia je možná, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby, alebo s príznakmi duševnej poruchy:

1. ohrozuje seba alebo
2. ohrozuje svoje okolie,
3. alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

Prevzatie a držanie pacienta v zariadení má oporu v zákone (Ústava SR, Listina základných práv a slobôd, Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) v platnom znení s poukazom na ustanovenia § 6 ods. 9 písm. d), § 9 ods. 4, 5 a ods. 6 písm. c) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších zmien a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov).

Pojmom „**prevzatie**“ do zdravotníckeho zariadenia sa v zmysle uvedenej legislatívy rozumie čas od prijatia osoby bez informovaného súhlasu na hospitalizáciu maximálne do 3 mesiacov hospitalizácie.

„**Držanie**“ sa týka hospitalizácie bez informovaného súhlasu od uplynutia 3 mesiacov. Bližšie vysvetlenie postupu je vysvetlené v ďalšom texte. Každý umiestnený má právo na spravodlivý proces, ktorý zabezpečuje súd.

Zdravotnícke zariadenie je povinné oznámiť príslušnému súdu do 24 hodín prevzatie umiestneného pacienta bez jeho informovaného súhlasu.

V prípade, ak je umiestnený pacient obmedzený spôsobilosti na právne úkony v rozsahu poskytovania zdravotnej starostlivosti alebo bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, zastupuje umiestneného pacienta súdom ustanovený opatrovník.

Ako postupuje súd, keď mu zdravotnícke zariadenie oznámi, že prevzalo pacienta na hospitalizáciu bez jeho súhlasu?

Osobu, ktorá bola bez súhlasu umiestnená v zdravotníckom zariadení, navštívi v priebehu 5 dní sudca, ktorý ho poučí o jeho právach a priebehu konania a zrealizuje výsluch umiestneného pacienta k momentu prevzatia do zdravotníckeho zariadenia a čo tomu predchádzalo. Súd vypočuje ošetrojúceho lekára za účelom oboznámenia sa s jeho názorom a oboznámi sa so zdravotnou dokumentáciou. Súčasne vypočuje aj umiestneného pacienta. Súd na základe vykonaného dokazovania rozhodne vydaním písomného uznesenia o prípustnosti, prípadne o neprípustnosti prevzatia pacienta do zdravotníckeho zariadenia. Súd je povinný rozhodnúť do 5 dní od momentu obmedzenia osobnej slobody umiestneného a doručí mu uznesenie do 24 hodín od jeho vydania, najneskôr však do 5 dní od momentu obmedzenia osobnej slobody. V prípade vyslovenia súdu o prípustnosti prevzatia, pacient zostáva v zdravotníckom zariadení a nemôže podpísať reverz (t. j. požiadať o prepustenie z hospitalizácie). Ak súd vysloví neprípustnosť prevzatia a pacient naďalej odmieta zdravotnú starostlivosť formou hospitalizácie, pacient musí byť zo zdravotníckeho zariadenia okamžite prepustený.

Môže byť takáto osoba liečená proti jej vôli?

Každý, t. j. aj nedobrovoľne hospitalizovaný pacient, má právo poznať diagnostické a liečebné postupy a mať možnosť vyjadriť svoj súhlas, prípadne nesúhlas s nimi. V prípade nesúhlasu lekár zváži, či ide o postupy, ktoré sú nevyhnutné, prípadne či je možné zvoliť alternatívny postup, s ktorým pacient súhlasí.

Kto môže osobu podporiť pokiaľ je nedobrovoľne v zdravotníckom zariadení?

Konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení sa môže zúčastňovať dôverník pacienta, blízka osoba pacienta, ktorá sa po súhlase súdu stala účastníkom konania, jeho splnomocnený alebo právny zástupca, ak si umiestnený pacient zvolí svojho zástupcu (môže mať zástupcu iba jedného). Pacienta môžu navštevovať príbuzní a blízki. Má právo mať s nimi aj telefonický a písomný kontakt v rozsahu, ktorý umožňuje jeho aktuálny zdravotný stav.

Koľko môže trvať nedobrovoľná hospitalizácia?

Nedobrovoľne by mal byť pacient hospitalizovaný len nevyhnutne dlhý čas, kedy trvajú zákonné podmienky nedobrovoľnej hospitalizácie. Vo chvíli, keď tieto dôvody pominú, mala by byť takáto hospitalizácia ukončená.

V prípade, že na základe súdom vykonaného dokazovania (napr. znalecký posudok, výsluch znalca, prípadné výsluchy svedkov a iné) súd zistí, že psychická porucha, ktorou trpí umiestnená osoba, je taká závažná, že vyžaduje ďalšiu nedobrovoľnú hospitalizáciu, súd rozhodne o tejto ďalšej hospitalizácii umiestneného pacienta a vydá rozhodnutie o prípustnosti „držania“ umiestneného v zdravotníckom zariadení. Uznesenie o prípustnosti držania v zdravotníckom zariadení musí byť vydané do troch mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia. Maximálna dĺžka pre „držanie“ umiestneného je 1 rok. V priebehu tohto roka, na návrh umiestneného alebo zdravotníckeho zariadenia alebo po jeho uplynutí, súd opätovne situáciu posúdi.

Ako a kedy sa skončí nedobrovoľná hospitalizácia?

Keď pominú podmienky pre nedobrovoľnú hospitalizáciu, pacient je z rozhodnutia vedenia zariadenia, prípadne ošetrojúceho lekára prepustený z hospitalizácie, alebo mu je po poučení ponúknutá možnosť podpísať informovaný súhlas s pokračovaním hospitalizácie.

Čo môže pacient očakávať po skončení nedobrovoľnej hospitalizácie?

Po ukončení hospitalizácie (po prepustení zo zdravotníckeho zariadenia a oznámení prepustenia pacienta zdravotníckym zariadením súdu) súd pacientovi, ktorý bol v zdravotníckom zariadení umiestnený bez súhlasu, doručí (už na adresu trvalého pobytu, bydliska alebo akúkoľvek inú adresu zistenú súdom alebo uvedenú umiestneným) rozhodnutie o ukončení tejto hospitalizácie (uznesenie o zastavení konania). Tým je konanie ukončené a nevyplývajú z neho žiadne ďalšie povinnosti. Pacient nie je povinný platiť za toto konanie žiadne súdne poplatky. Ak si pacient zvolil sám počas konania advokáta ako právneho zástupcu, náklady spojené s poskytovaním jeho právnych služieb si hradí pacient sám.

Práva a povinnosti osôb pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti

§ 11 Zákon 576/2004 o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

1. Každý má právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.
2. Právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti vrátane cezhraničnej zdravotnej starostlivosti sa zaručuje rovnako každému v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania v zdravotnej starostlivosti a pri poskytovaní tovarov a služieb ustanovenou osobitným predpisom. V súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia aj z dôvodov pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, majetku, rodu alebo iného postavenia.
3. Výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto zákona musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu inej osoby. Osoba nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv prenasledovaná ani inak postihovaná za to, že podá na inú osobu, zdravotníckeho pracovníka, poskytovateľa sťažnosť, žalobu alebo návrh na začatie trestného stíhania.
4. Každý, kto sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté v dôsledku nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa domáhať právnej ochrany na súde podľa osobitného zákona.
5. Poskytovateľ nesmie osobu postihovať alebo znevýhodňovať preto, že osoba uplatňuje svoje práva podľa tohto zákona.
6. Každý má právo na výber poskytovateľa. Toto právo sa nevzťahuje na:
 - a) osobu, ktorá je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone detencie,
 - b) žiadateľa o azyl,
 - c) osobu, ktorej sa poskytuje zdravotná starostlivosť na základe rozhodnutia súdu podľa osobitného predpisu.
7. Právo na výber poskytovateľa sa nevzťahuje ani na osobu, ktorá je príslušníkom:
 - a) ozbrojených síl Slovenskej republiky,
 - b) Policajného zboru,
 - c) Slovenskej informačnej služby,
 - d) Národného bezpečnostného úradu,
 - e) Zboru väzenskej a justičnej stráže,
 - f) Horskej záchrannej služby,
 - g) Hasičského a záchranného zboru,ak takejto osobe určil poskytovateľ služobný orgán alebo služobný úrad.
8. Právo na výber poskytovateľa sa nevzťahuje ani na zamestnanca, ktorý je povinný podrobiť sa lekárskeym preventívnym prehliadkam vo vzťahu k práci na účel posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu.
9. Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti má každý právo za podmienok ustanovených týmto zákonom na:
 - a) ochranu dôstojnosti, rešpektovanie svojej telesnej integrity a psychickej integrity,
 - b) informácie týkajúce sa jeho zdravotného stavu,
 - c) informácie o účele, povahe, následkoch a rizikách poskytnutia zdravotnej starostlivosti, o možnostiach voľby navrhovaných postupov a rizikách odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti,
 - d) odmietnutie poskytnutia zdravotnej starostlivosti okrem prípadov, v ktorých podľa tohto zákona možno poskytnúť zdravotnú starostlivosť bez informovaného súhlasu,
 - e) rozhodnutie o svojej účasti na výučbe alebo na biomedicínskom výskume,

- f) zachovanie mlčanlivosti o všetkých údajoch týkajúcich sa jeho zdravotného stavu, o skutočnostiach súvisiacich s jeho zdravotným stavom, ak v prípadoch ustanovených osobitným predpisom nie je zdravotnícky pracovník zbavený tejto mlčanlivosti,
 - g) zmiernenie utrpenia,
 - h) humánny, etický a dôstojný prístup zdravotníckych pracovníkov,
 - i) poskytovanie duchovnej služby v zdravotníckom zariadení od osoby vykonávajúcej duchovenskú činnosť podľa osobitného predpisu.
10. Každý má právo na odmietnutie pitvy za podmienok ustanovených osobitným predpisom a na odmietnutie odberu ľudského orgánu, ľudského tkaniva alebo ľudských buniek po svojej smrti.
 11. Žena, ktorá písomne požiadala o utajenie svojej osoby v súvislosti s pôrodom, má právo na osobitnú ochranu svojich osobných údajov.
 12. Ak zdravotnícke zariadenie ústavnej starostlivosti, ktoré prevádzkuje novorodenecké oddelenie, zriadi na účely záchrany novorodencov verejne prístupný inkubátor, možno novorodenca do neho odložiť.
 13. Každý je povinný poskytnúť alebo sprostredkovať nevyhnutnú pomoc každej osobe, ktorá je v nebezpečenstve smrti alebo javí známky závažnej poruchy zdravia, ak tým závažným spôsobom neohrozí svoj život alebo zdravie.
 14. Osoba, ktorá má prenosnú chorobu, je povinná:
 - a) správať sa tak, aby zabránila prenosu takejto choroby na iné osoby,
 - b) označiť ošetrojúcemu lekárovi zdroj nákazy, ak ho pozná, a poskytnúť mu všetky informácie na jeho určenie,
 - c) určiť okruh osôb, na ktorý mohla prenosnú chorobu preniesť.
 15. Ak v druhej vete nie je ustanovené inak, osoba, ktorá je držiteľom preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom alebo obdobného dokladu vydaného v inom štáte a zároveň je osobou nespôsobilou dať informovaný súhlas, má pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ústavnej starostlivosti právo na prítomnosť osoby podľa alebo inej plnoletej osoby písomne určenej osobou podľa, ak prítomnosť takejto osoby nenaruší alebo nenaruša poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Právo na prítomnosť osoby podľa alebo inej plnoletej osoby písomne určenej osobou nemá osoba, ktorá je vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone detencie.
 16. V rovnakom čase môže byť pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobe podľa odseku 15 prítomná iba jedna osoba podľa alebo jedna ňou písomne určená plnoletá osoba.

Práva pacienta v zdravotníckom zariadení ústavnej starostlivosti v odbornom zameraní psychiatria a detská psychiatria

§ 11a Zákon 576/2004 o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Pri poskytovaní ústavnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení ústavnej starostlivosti v odbornom zameraní psychiatria a v odbornom zameraní detská psychiatria má okrem práv podľa § 11 každý právo:

- a) Prijímať zdravotnú starostlivosť v čo najmenej obmedzujúcom prostredí,
- b) nosiť počas pobytu v zdravotníckom zariadení vlastné domáce oblečenie, ak to jeho aktuálny zdravotný stav umožňuje,
- c) dbať o svoju osobnú hygienu a umožniť, aby úkony osobnej intímnej hygieny mohol vykonávať bez prítomnosti ostatných pacientov; ak je potrebné v záujme bezpečnosti, aby zdravotnícky pracovník dohliadal pri sprchovaní na pacienta, má ísť o osobu rovnakého pohlavia,
- d) mať k dispozícii uzamykateľnú skrinku na svoje osobné veci; cennosti si pacient môže uložiť do trezoru zdravotníckeho zariadenia,
- e) prijímať návštevy denne, ak to jeho zdravotný stav umožňuje,
- f) prijímať a odosielať poštové zásielky a pri čítaní a písaní listov má právo na súkromie,
- g) na telefonický kontakt denne prostredníctvom vlastného telefonického zariadenia alebo zariadenia určeného zdravotníckym zariadením, ak to jeho zdravotný stav umožňuje,
- h) zúčastniť sa denne na vychádzke v určených vonkajších priestoroch zdravotníckeho zariadenia,
- i) na informácie a pre neho zrozumiteľné vysvetlenia týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti a s tým súvisiacich úkonov, podávania liekov, ktoré je povinný užívať, zdravotného stavu, prognózy a liečebného postupu; pacientovi musí byť umožnené nahliadať do svojej zdravotnej dokumentácie a vyhotovovať si z nej kópie,
- j) určiť osoby, ktorým budú, a osoby, ktorým nebudú poskytované informácie o jeho zdravotnom stave,
- k) na podávanie upravenej stravy, ak to nie je v rozpore so stanoveným individuálnym liečebným postupom; upravenou stravou sa rozumie strava, ktorá zohľadňuje pacientove osobné, kultúrne a náboženské preferencie,
- l) využívať priestory vyhradené na fajčenie,
- m) podať sťažnosť ohľadom poskytovania zdravotnej starostlivosti písomnou alebo ústnou formou a na oznámenie o vybavení sťažnosti a odôvodnenie vybavenia sťažnosti jemu zrozumiteľným spôsobom.